

Staalname anatomopathologisch onderzoek

In dit overzicht worden bewaring en transport van stalen voor anatomopathologisch onderzoek besproken.

Gynaecologische stalen voor onderzoek van de ectocervix worden met een cervix brush afgenomen door 5 keer in de baarmoedermond te draaien. Duw vervolgens de brush 10 keer op de bodem van een ThinPrep PreservCyt Solution (PAP-potje) leeg en draai de borstel enkele malen stevig rond. Controleer best eens of er geen resten op de borstel achterblijven en gooi vervolgens de volledige brush weg. Draai het deksel vast zodat de zwarte markering van het deksel overeenkomt met de zwarte markering van het recipiënt.

Urinecytologie wordt bewaard in een ThinPrep CytoLyt Solution. Deze recipiënten bevatten een bewaarvloeistof. Het is de bedoeling de urine hieraan toe te voegen tot het potje vol is. Schroef de dop vast zodat de markeringsstreep op de dop overeenkomt met deze op de tube. Dit mag vervolgens op kamertemperatuur bewaard worden om zo snel mogelijk met de pick-up mee te geven. Het is belangrijk om de urine zo snel mogelijk in de bewaarvloeistof te brengen, maar zo nodig doen wij dit bij aankomst in het labo.

Cytologie van **bronchusaspiraats/BAL-vocht, tepelvocht, fijne naald aspiraties** dienen zo snel mogelijk in een gelijke hoeveelheid Cytosol RED bewaard te worden. Cytosol RED lyseert de rode bloedcellen.

Cytologie van **sputum** wordt in een gelijke hoeveelheid Cytosol BLUE bewaard. Cytosol BLUE behoudt de rode bloedcellen.

Biopsies worden voor de meeste indicaties best onmiddellijk **gefixeerd**. De meest geschikte fixatievloeistof verschilt naargelang het type weefsel.

Huidfragmenten worden best gefixeerd in gebufferde formaldehyde 4%. De duur tussen afname en fixatie mag maximaal 30 minuten bedragen. Let erop dat het volume fixatief minstens 4 à 5 x het volume van de weefselfragmenten is.

Stalen voor elektronenmicroscopisch onderzoek moet versneden worden in fragmenten van 1 x 1 x 1 mm en vervolgens in glutaraaldehyde gefixeerd worden.

Een gefixeerd staal kan op kamertemperatuur getransporteerd worden.

Biopsies die omwille van speciale indicaties (vb. moleculaire detectiemethoden, systeemziekten t.h.v. de huid, í) **niet gefixeerd** mogen worden, dienen binnen de 2u op de Dienst Pathologische Ontleedkunde te zijn op een met fysiologisch water bevochtigd kompres in een goed gesloten container. Transport dient op 4°C te gebeuren. **Dit is dus niet haalbaar indien het staal met de pick-up naar ons gestuurd wordt!**

Eventueel kunnen deze stalen in **vloeibare stikstof** ingevroren worden en via het MCH naar het laboratorium Pathologische Ontleedkunde getransporteerd worden. Indien wordt geopteerd voor het onmiddellijk invriezen van de biopsie, dient men het biopt in te wikkelen in aluminiumfolie en daarna onder te dompelen in vloeibare stikstof. Best is te vermijden dat de vloeibare stikstof in directe aanraking komt met het weefsel. Het transport van vloeibare stikstof houdt echter risico's in en is daarom onderhevig aan een aantal vereisten:

- Het staal dient correct verpakt te zijn in een voor vloeibare stikstof geschikt recipiënt.
- Het recipiënt moet goed afgesloten en mag niet beschadigd zijn om lekken en bijgevolg verwondingen bij onze medewerkers te voorkomen.
- Het recipiënt mag niet meer dan 1 L vloeibare stikstof bevatten.
- Het staal kan door onze pick-up medewerkers niet overgebracht worden van uw recipiënt naar een ander. Het recipiënt wordt u bijgevolg zo spoedig mogelijk terug bezorgd.

Om aan de veiligheidsvoorschriften te kunnen voldoen vragen wij om vooraf het MCH te verwittigen dat een stikstofstaal wordt meegegeven zodat een aangepaste transportbox kan voorzien worden. Ongeschikte recipiënten met vloeibare stikstof kunnen door onze pick-up medewerkers niet meegenomen worden.

Voor meer specifieke afnameinstructies naargelang de indicatie, zie website van het labo Pathologische Ontleedkunde van UZ Leuven, onder 'laboratoriumonderzoeken' www.uzleuven.be/pathologische-ontleedkunde/

Cervix brush, ThinPrep PreservCyt (PAP test), ThinPrep CytoLyt, Gebufferde Formaldehyde 4%, Cytosol RED en Cytosol BLUE, kunnen via het economaat bij het MCH besteld worden (zie tabel).

	<p>Cervix brush</p>		<p>ThinPrep PreservCyt (PAP test)</p>
	<p>ThinPrep CytoLyt</p>		<p>Gebufferde Formaldehyde 4%</p>
	<p>Cytorich Red</p>		<p>Cytorich Blue</p>

Laboratorium Pathologische Ontleedkunde (UZ Leuven), K. Milo (MCH), H. Castryck (MCH)